

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Ondernemen en Innovatie**
Directie Ondernemen

Bezuidenhoutseweg 20
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070 379 8911 (algemeen)
www.ez.nl

Behandeld door
dhr. drs. J.J. Geelhoed

T 070 379 6782
F 070 379 7527
j.j.geelhoed@minez.nl

Datum 28 december 2009

Ons kenmerk
OI/O / 9225484

Betreft Reactie op vragen over de aantrekkelijkheid van Nederland voor hoger opgeleide allochtonen

Uw kenmerk
2009Z22805

Hierbij treft u de reactie aan op de vragen van het lid Ten Hoopen over de aantrekkelijkheid van Nederland voor hoger opgeleide allochtonen (ingezonden 27 november 2009 onder nummer 2009Z22805).

1

Kent u de berichten "Terug naar Turkije, maar dan?" en "Concerns: minders taks, meer toptalent"?

Antwoord

Ja.

2

Bent u bekend met het feit dat er de afgelopen vijf jaar een verdubbeling heeft plaatsgevonden van het aantal hoogopgeleide Turken die terug zijn gegaan naar Turkije ten opzichte van de vijf jaar daarvoor?

Antwoord

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) houdt zowel de immigratie- als emigratiecijfers bij. Er wordt door het CBS echter geen onderscheid gemaakt naar opleidingsniveau en of herkomst. Uit de cijfers van het CBS blijkt dat immigratie vanuit Turkije is afgenomen van 6945 in 2003 naar 4224 in 2008. De emigratie naar Turkije is toegenomen van 1125 in 2003 naar 2275 in 2008. Opvallend daarbij is dat vanaf 2004 de emigratie naar Turkije nauwelijks verder is toegenomen.

Tabel 1 immigratie en emigratiecijfers Turkije

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Immigratie	6945	4692	3559	3413	3049	4224
Emigratie	1125	1992	1987	2189	2335	2275

Ik zal met het CBS in overleg gaan of het mogelijk en dus uitvoerbaar is om binnen de migratiecijfers een verdere differentiatie, bijvoorbeeld naar opleidingsniveau, te maken.

3

Wat vindt u ervan dat veel hoogopgeleide allochtonen de verharde toon in de samenleving en afnemende carrière kansen als gevolg daarvan als reden voor vertrek noemen?

Antwoord

Er zijn verschillende factoren die van invloed zijn op een tijdelijke of definitieve beslissing om Nederland te verlaten. Eén van de belangrijke factoren is de snel opkomende Turkse economie, die kansen biedt aan gemotiveerde, hoogopgeleide Turkse talenten. Dit terwijl de arbeidskansen in Nederland, vanwege de huidige economische neergang, op de korte termijn minder positief zijn. Het is daarbij wel een verontrustend signaal dat ook de verharde toon, die jongeren in de samenleving ervaren, een rol speelt in de toekomstplannen van talentvolle jonge mensen.

4

Deelt u de conclusie die uit recent onderzoek in opdracht van VNO-NCW naar hoofdkantoren in Nederland naar voren kwam dat de aanwezigheid van talent een belangrijke vestigingsvoorwaarde is? Wat is uw mening over het feit dat de aantrekkelijkheid van Nederland op dit punt door topmanagers relatief laag beoordeeld wordt?

Antwoord

Ik deel de conclusie van het rapport dat de beschikbaarheid van talent een belangrijke voorwaarde is voor de vestiging van internationale hoofdkantoren. De constatering dat topmanagers de aantrekkelijkheid van Nederland als vestigingsland op het aspect van beschikbaarheid van talent als 'voldoende, maar niet bijster hoog' wordt ervaren, is daarom een duidelijk signaal. De studie, die in opdracht van VNO-NCW is uitgevoerd, is een benchmarkonderzoek dat Nederland vergelijkt met de vijf beste landen van de wereld. Nederland scoort dan op geen van de vestigingsvoorwaarden als beste, maar wel vaak als derde of vierde. Nederland doet het dus vrij goed, maar het kan altijd beter.

5

Deelt u de analyse dat de vestigingscultuur geborgd moet worden en de overheid haar best zou moeten doen om talent in Nederland te houden? Wat gaat u doen om Nederland aantrekkelijk te houden voor hoger opgeleide allochtonen? Kunt u aangeven of uit onderzoek of voorbeelden bekend is dat ook hoogopgeleide allochtonen met een andere afkomst terug keren naar hun vaderland?

Antwoord

Het kabinet is verantwoordelijk voor het zorgen voor een aantrekkelijk en concurrerend vestigingsklimaat voor zowel bedrijven als talent. Het gaat dan om onder andere:

- een concurrerend fiscaal regime;
- voldoende beschikbaarheid van kapitaal;
- open en transparante markten met vrije concurrentie;

- een goed opgeleide, productieve beroepsbevolking (van technische vakkrachten tot onderzoekers);
- een hoogwaardige publieke kennisinfrastructuur;
- heldere en eenduidige wetten en regels, geen onnodig lange procedures en beperkte administratieve lasten;
- goede (digitale) infrastructurale voorzieningen.

Voor de vestiging van grote, internationale bedrijven zijn vooral het belastingklimaat en de aanwezigheid van een goed opgeleide beroepsbevolking van groot belang.

Een land dat aantrekkelijk is voor toonaangevende, internationale bedrijven, is ook een aantrekkelijk plek om te wonen en te werken voor talentvolle jonge mensen. Juist daarom investeert dit kabinet ook ten tijde van de economische crisis extra in onderwijs en innovatie. Een voorbeeld hiervan is de kenniswerkersregeling om onderzoekers uit het bedrijfsleven tijdelijk in dienst te nemen bij publieke onderzoeksinstellingen. Ook zijn er verschillende initiatieven om excellentie in het hoger onderwijs te stimuleren. Zo komen er meer universiteiten met honours-programma's en uitdagende (onderzoeks)masters. In het Siriusprogramma krijgen instellingen daarnaast meer mogelijkheden om tot excellentie te komen. De instroom en het behouden van buitenlands talent wordt gefaciliteerd met de bestaande kennismigratieregeling.

Mij zijn geen andere voorbeelden bekend die duiden op een toename van aantallen hoogopgeleide allochtonen die terugkeren naar hun vaderland.

(w.g.) Maria J.A. van der Hoeven
Minister van Economische Zaken